

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет імені Михайла Драгоманова

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

на засіданні Вченої ради

УДУ імені Михайла Драгоманова

«30» березня 2023 р.

Протокол № 4

Проректор з наукової роботи

професор Григорій ГОРБІН

РОБОЧА ПРОГРАМА

АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

освітньо-наукової програми доктор філософії PhD

(назва освітнього рівня)

галузі знань **01 Освіта/Педагогіка**

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності **011 Освітні, педагогічні науки**

(код і назва спеціальності)

Київ 2023

Розробники програми:

Матвієнко Олена Валеріївна - доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри початкової освіти педагогічного факультету Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

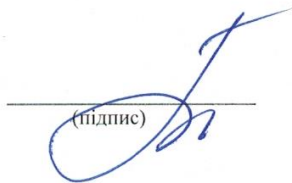
Цветкова Ганна Георгіївна - доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри дошкільної освіти педагогічного факультету Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Гарант освітньо-наукової програми

(підпис)

Матвієнко О.В.

Завідуюча відділом аспірантури

(підпис)

Боднар К.А.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання		
	денна	заочна	вечірня
Вид практики	АСИСТЕНТСЬКА		
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська		
Загальний обсяг кредитів / тижнів	4 / 2		
Курс	3	3	3
Семестр	5	5	5
Обсяг кредитів	3	3	3
Обсяг годин	90	90	90
Форма семестрового контролю	залік		

Мета: Розвивати систему компетентностей, що містить дослідницьку, методологічну, аналітичну, світоглядну, громадянську, комунікативну, іншомовну, інформаційну, медіа компетентності.

Завдання:

- 1) встановити партнерську співпрацю з науково-дослідними установами (відповідно до спеціалізації);
- 2) ознайомитися з методологічними стратегіями розвитку сучасної педагогічної освіти (відповідно до спеціалізації);
- 3) розвивати вміння доцільно імплементувати зарубіжний досвід сучасної освіти у власне дослідження та науково-педагогічну діяльність;
- 4) цілісно реалізувати комплекс міждисциплінарних знань у розв'язанні професійних завдань;
- 5) формувати уміння будувати освітній процес на засаді використання інноваційних інформаційних технологій;
- 6) удосконалювати на засадах реалізації принципу студентоцентризму та партнерства спілкування із здобувачами першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти;
- 7) формувати уміння реалізовувати індивідуальну стратегію розвитку здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти;
- 8) розвивати вміння впроваджувати власні наукові здобутки у процесі викладацької діяльності.

2. Основні результати навчання та компетентності, які вони формують:

№ з/п	Результати навчання	Компетентності
1.	<p>ПРН 8 Демонструвати сформованість компетентностей, достатніх для розуміння методології та здійснення педагогічного дослідження; для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи у вигляді наукових публікацій до фахових видань категорії А та Б.</p> <p>ПРН 9 Демонструвати поглиблені знання за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки: нормативно-правова база, основні педагогічні концепції, термінологія, історія розвитку, сучасний стану знань із проблеми у власних дослідженнях та викладацькій практиці.</p> <p>ПРН 10 Застосовувати системний підхід, інтегруючи знання з інших дисциплін під час розв'язання завдань та проведення досліджень з обраної спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки; формувати структуру дисертаційного дослідження та рубрикацію його змістового наповнення.</p> <p>ПРН 11 Здійснювати науково-методичний супровід професійної підготовки майбутніх фахівців, самостійної роботи здобувачів вищої освіти; розробляти й удосконалювати програми навчальних дисциплін, навчальні та методичні матеріали до них.</p> <p>ПРН 12 Демонструвати навички наукової комунікації, застосовувати демократичні технології прийняття колективних рішень, враховуючи власні інтереси і потреби інших, використовувати ефективні стратегії спілкування залежно від ситуації.</p> <p>ПРН 15 Демонструвати готовність до навчання упродовж життя, здатність</p>	<p>ЗК 8 Здатність діяти ініціативно, соціально відповідально та свідомо, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, ефективно працювати в команді, цінувати та поважати різноманітності та мультикультурність, усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.</p>

	<p>адаптуватись до нових умов, до самоорганізації професійної діяльності; уміти визначати рівень особистісного і професійного розвитку, формувати програми самовдосконалення і саморозвитку.</p> <p>ПРН 16 Демонструвати лідерство та здатність як до автономної, так і командної роботи під час реалізації проєктів, до визначеності і наполегливості щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань; здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p>	
<p>2.</p>	<p>ПРН 17 Діяти на основі дотримання принципу рівних можливостей, гендерного підходу, цінувати та поважати різноманітність і мультикультурність</p>	<p>ФК 1 Здатність здобувати наукові знання за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, конструювати концепцію науково-педагогічного дослідження і розробляти методичні рекомендації щодо впровадження одержаних результатів дослідження у галузі 01 Освіта Педагогіка; орієнтуватися в сучасній нормативно-правовій базі розвитку освіти, актуальних тенденціях освітньої політики в Україні, застосовувати компаративний аналіз щодо вивчення зарубіжної й вітчизняної освіти та педагогіки, оволодіння термінологією з досліджуваного наукового напрямку.</p>

ФК 2 Здатність до продукування нових ідей і розв'язання комплексних проблем у галузі професійної науково-педагогічної та дослідницько-інноваційної освітньої діяльності, адекватно обирати й застосовувати сучасну методологію, методи й інструменти організації досліджень з освітніх, педагогічних наук для синтезу й аналізу складних систем та явищ, використовувати наявні, модифікувати і створювати нові педагогічні технології для виконання завдань дослідження, перевіряти їх ефективність.

ФК 3 Здатність до диференціації педагогічної діяльності відповідно до специфіки професійних категорій, застосування педагогічних технологій у неперервній педагогічній освіті, запровадження інноваційних процесів у професійну освіту, розробки науково-методичного супроводу професійної підготовки компетентного фахівця; планувати, готувати та проводити освітні й наукові заходи.

ФК 4 Здатність планувати й організовувати освітній процес у вищій школі, проводити навчальні заняття

		<p>та забезпечувати досягнення запланованих результатів навчання з урахуванням індивідуальних особливостей і потреб здобувачів освіти, управляти педагогічним процесом, прогнозувати й оцінювати його результати, організовувати діяльність колективу, реалізовувати організаторські вміння викладача (мобілізаційні, інформатичні, розвивальні, орієнтаційні).</p> <p>ФК 5 Здатність конкретизувати цілі освіти й виховання та поетапну їх реалізацію в освітньому процесі ЗВО, розробляти й оновлювати програму навчальної дисципліни та методичні матеріали до них, здійснювати викладацьку діяльність в умовах формальної та неформальної освіти, володіти процедурами проектування, організації та моніторингу освітнього процесу з урахуванням необхідних перетворень в освітній сфері, в діяльності науковців, управлінців і педагогів-практиків, у процесі наукового партнерства.</p>
--	--	--

3. Результати проходження асистентської практики

Знати:

- основні нормативні документи, що регламентують освітній процес закл України "Про освіту" (2017 р.); □ стратегічні орієнтири та

тенденції сучасної освіти у вітчизняному, європейському та світовому вимірі;

- методологічні засади сучасної вищої освіти у контексті нових освітніх парадигм та підходів;
- особливості професійної підготовки здобувачів за певною освітньою програмою;
- специфіку організації науково-дослідної роботи здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти у форматі наукових гуртків та інших форм навчання на дослідницькій основі.

Уміти:

- реалізовувати сучасні наукові й освітні стратегії у власній науковій й викладацькій діяльності;
- імplementувати в науково-педагогічну діяльність здобутки вітчизняної та зарубіжної педагогічної науки та власні доробки;
- презентувати свої наукові ідеї;
- інтегрувати міждисциплінарні теоретичні знання та практичний досвід;
- розробляти й реалізовувати індивідуальну стратегію розвитку здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти;
- здійснювати моніторинг якості освіти й досягнень здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти;
- цілісно впроваджувати положення освітньої програми;
- провести сучасне лекційне, семінарське та практичне заняття;
- здійснювати рефлексивно-аналітичну діяльність.

4. Програма асистентської практики

1) Організація проходження практики.

Науково-викладацька практика здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти є суттєвим компонентом їх підготовки до науково-педагогічної діяльності та видом практичної діяльності здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти щодо здійснення освітнього процесу в закладах вищої освіти, яка передбачає презентацію власних наукових досягнень здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти, а також викладання певних навчальних дисциплін, організацію всіх видів освітньої та наукової діяльності здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Організатором практики здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти є кафедра педагогіки і методики початкового навчання.

Базою для проходження практики – кафедра, на якій працює керівник або випускова кафедра. Крім того, здобувач третього освітньо-наукового у адах вищої освіти (Закон України "Про вищу освіту"(2014 р.), Закон України "Про освіту" (2017 р.));

- стратегічні орієнтири та тенденції сучасної освіти у вітчизняному, європейському та світовому вимірі;
- методологічні засади сучасної вищої освіти у контексті нових освітніх парадигм та підходів;
- особливості професійної підготовки здобувачів за певною освітньою програмою;
- специфіку організації науково-дослідної роботи здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти у форматі наукових гуртків та інших форм навчання на дослідницькій основі.

Уміти:

- реалізовувати сучасні наукові й освітні стратегії у власній науковій й викладацькій діяльності;
- імplementувати в науково-педагогічну діяльність здобутки вітчизняної та зарубіжної педагогічної науки та власні доробки;
- презентувати свої наукові ідеї;
- інтегрувати міждисциплінарні теоретичні знання та практичний досвід;
- розробляти й реалізовувати індивідуальну стратегію розвитку здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти;
- здійснювати моніторинг якості освіти й досягнень здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти;
- цілісно впроваджувати положення освітньої програми; □ провести сучасне лекційне, семінарське та практичне заняття ;
- здійснювати рефлексивно-аналітичну діяльність.

5. Програма асистентської практики

1) Організація проходження практики.

Науково-викладацька практика здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти є суттєвим компонентом їх підготовки до науково- педагогічної діяльності та видом практичної діяльності здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти щодо здійснення освітнього

процесу в закладах вищої освіти, яка передбачає презентацію власних наукових досягнень здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти, а також викладання певних навчальних дисциплін, організацію всіх видів освітньої та наукової діяльності здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти.

Організатором практики здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти є кафедра педагогіки і методики початкового навчання.

Базою для проходження практики – кафедра, на якій працює керівник або випускова кафедра. Крім того, здобувач третього освітньо-наукового рівня вищої освіти може пройти практику на аналогічних кафедрах (підрозділах) в інших закладах вищої освіти.

Науково-викладацька практика має дві частини: наукову та викладацьку, кожна з яких містить певний розподіл годин та завдань.

2) Етапи практики:

1. Консультативне засідання кафедри педагогіки і методики початкового навчання з науково-викладацької практики з метою ознайомлення здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти з програмою практики, отримання завдань, рекомендацій та форм звітності.

2. Обговорення та затвердження програми практики здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти з науковим керівником.

3. Спостереження за науково-педагогічною діяльністю викладачів кафедри, Факультету, Університету.

4. Аналіз нормативних й наукових джерел щодо проблеми дослідження й освітнього процесу в сучасному ЗВО.

5. Планування, викладання та аналіз результатів власної науково-педагогічної діяльності.

6. Підготовка та подання звіту про проходження практики.

7. Обговорення з науковим керівником наукового доробку здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти, а також методики проведення навчальних занять.

8. Презентація результатів практики на кафедрі педагогіки і методики початкового навчання.

3) Види діяльності аспірантів:

1. Аналітична діяльність щодо вивчення сучасних стратегій освіти у вітчизняному та європейському вимірі.

2. Рефлексивно-аналітична діяльність щодо усвідомлення власного наукового доробку й можливостей його імплементації.

3. Участь у наукових конференціях різного рівня.
4. Проведення наукових дебатів та презентація наукових ідей дослідження.
5. Вивчення досвіду викладання провідних викладачів НПУ імені М. П. Драгоманова.
6. Розробка дидактичного супроводу навчальних дисциплін, з урахуванням сучасних інноваційних тенденцій розвитку вищої освіти.
7. Самостійне проведення занять з навчальних дисципліни (лекцій, семінарів, практичних занять).
8. Індивідуальна робота із здобувачами вищої освіти, керівництво науковими дослідженнями здобувачів першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти.
9. Участь у позааудиторних заходах, надання індивідуальної допомоги здобувачам першого та другого освітньо-наукового рівня вищої освіти.

6. Контроль досягнень здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти

Основними звітними документами проходження навчальної педагогічної практики здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти є презентація наукового доробку на кафедрі та письмовий звіт з переліком видів діяльності та аналізом результатів виконаної роботи.

5.1. Система оцінювання науково-професійних досягнень здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти

Денна, заочна та вечірня форма (частина практики «наукова»)

Вид діяльності здобувача третього освітньо-наукового рівня вищої освіти			
Визначення методів дослідження відповідно до його завдань (Додаток А.4)	10		10
Презентація ґрунтовних теоретичних ідей дослідження	15		15

Представлення наукового тезаурусу дослідження	15		150
Презентація наукових статей відповідно до теоретичної частини дослідження	20		20
Участь у наукових конференціях різного рівня	20		20
Проведення експериментальної роботи	20		20
Разом	100		100
Формат контролю	залік		

Денна форма (частина практики «викладацька»)

Вид діяльності здобувача третього освітньо-наукового рівня вищої освіти	Максимальна кількість балів за одиницю		
		Кількість одиниць	Кількість балів
Відвідування й аналіз (за схемою) лекцій викладачів	1	5	5
Відвідування й аналіз (за схемою) семінарських/практичних занять викладачів	1	5	5
Проведення лекційного заняття	10	4	40
Проведення семінарського/практичного заняття	10	3	30
Розробка завдань для самостійної роботи студентів/модульного контролю/ розробка елементів електронного навчального курсу/ інші завдання	5	2	10
Впровадження власних здобутків (формувальний експеримент)на заняттях	10		10
Разом			100
Формат контролю	залік		

Заочна форма (частина практики «викладацька»)

Вид діяльності здобувача третього освітньо-наукового рівня вищої освіти	Максимальна кількість балів за одиницю		
		Кількість одиниць	Кількість балів
Відвідування лекцій викладачів	5	1	5
Відвідування семінарських/практичних занять	5	1	5
Проведення лекційного заняття	10	2	20
Проведення семінарського/практичного заняття	10	2	20
Розробка завдань для самостійної роботи студентів/ модульного контролю/ розробка елементів електронного навчального курсу/ інші завдання	8	5	40
Впровадження власних здобутків (формувальний експеримент) на заняттях			10
Разом			100
Формат контролю	залік		

Вечірня форма (частина практики «викладацька»)

Вид діяльності здобувача третього освітньо-наукового рівня вищої освіти	Максимальна кількість балів за одиницю		
		Кількість одиниць	Кількість балів
Відвідування лекцій викладачів	5	1	5
Відвідування семінарських/практичних занять	5	1	5
Проведення лекційного заняття	10	2	20
Проведення семінарського/практичного заняття	10	2	20

Розробка завдань для самостійної роботи студентів/модульного контролю/ розробка елементів електронного навчального курсу/ інші завдання	8	5	40
Впровадження власних здобутків (формувальний експеримент) на заняттях			10
Разом			100
Формат контролю	залік		

6. Форми контролю

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку шляхом виведення спільної оцінки за дві частини практики.

Звіт підписується і затверджується керівником практики (науковим керівником) та подається у термін, встановлений кафедрою.

7. Критерії оцінювання

Підсумки практики підбиваються на останньому засіданні кафедри, яке передуює даті закінчення науково-викладацькій практиці.

Критерії оцінювання:

- Креативність, активність, ініціативність аспіранта у процесі виконання завдань практики.
- Якість, коректність, теоретична ґрунтовність та практична доцільність наданих методичних матеріалів.
- Ґрунтовність репрезентації власного наукового доробку.
- Змістовність виступу на конференції.
- Дотримання здобувачем третього освітньо-наукового рівня вищої освіти етичних правил, правил внутрішнього розпорядку університету.
- Доцільність впровадження наукових здобутків на заняттях.
- Повнота, логічність і досконалість звіту про проходження практики.

Оцінка процесу проходження практики аспірантів, що надається керівником є рекомендаційною. Підсумкову оцінку практики надає кафедра на основі виступу здобувача третього освітньо-наукового рівня вищої освіти та представлених звітних матеріалів, засвідчених керівником.